

159 De largitionibus Imperatorum, qui cum ipsis libebat, opiparis epulis, ac pecuniarum erogatione se magnificos ostentabant, ut populum tibi allicerent, agit Salian. anno mundi 4002. in fin. & anno 4064. n. 7. tom. 6. Aliud forte dici posset, maxime perpenfis iis, quæ de missilibus D. Covar. hic refert, inter quæ, ac donativa imperatorum, seu congiaria nulla differentie ratio excogitari potest. Nec contrarium suadet ex responso Scævole in nostra lege Patronus: dubium enim secundum de imperialibus liberalitatibus non versatur circa personam clarissimi, propter ejus incapacitatem; sed ambigebatur, an æstimationis usuræ, vel tribus commoda deberentur ob moram, quod in nomine cujusque conditionis, qui liberto successisset, similiter dubitaretur.

Ibi: Sic sanè dubium erat.

160 Si vera sunt quæ supra, num. 151. adnotavimus, aliunde ratio dubitandi in textu nostro proveniebat, scilicet quia si statim juxta voluntatem patroni tribus emeretur liberto hæredi suo, hic non pretium tribus, sed tantum utilitatem imperialium largitionum, & alia commoda relinqueret, cum jus suffragii personale esset, quod cum persona extinguebatur, pecuniâ pro eo solutâ penes Principem, vel Rempubliam venditricem permanente, quod compertum est, ac observat D. Covar. sup. num. 12. in fin. tamen cum propter moram successoris patroni liberto jure suffragii, ac pleno jure civitatis potius non est, æstimationem tribus, quæ emptâ non est, ad proprium transitit successorem, quibus junges tradita num. 108.

161 Multò minus ratio dubitandi ad posteriorem nostræ decisionis partem respexit personam hæredis liberti; idem enim dubium emergeret in alio quovis, etiam plebejo successore. Et quidem videbatur deberi usuras æstimationis tribus, cum illa censeretur legata, ut in tessera respondit Paulus in lege Mortuo bove 50. §. 1. l. Tertia Scio 89. ff. de legat. 2. at contra Scævola resolvit, quia non pretium tribus, sed ipsa relicta fuit, ideoque non usuræ, sed commoda tribus, ut fructus ejus, tribuuntur liberto successori. Adde quæ præmissimus num. 108.

Verf. Respondi deberi.

162 Huc spectant permiffa num. 151. quæ fortè cum D. Covarruv. possent limitari ex voluntate testatoris in hærede filio liberti, de quo tamen dubito: sed si talis limitatio admittatur, obtinebit cum filius liberti similiter fuerit manumiffus. Quapropter sicut pater tribu careret, alioquin si à liberto manumiffio genitus sit, inutilis ei foret alia tribus, cum civis Romanus cum pleno jure civitatis nasceretur, nisi matris conditio obfistat; omnes enim qui nativitate cives Romani erant, in tribus referebantur. Olan. in suo Paralipom. lib. 5. cap. 12. num. 10. & 23.

Ad Num. 14.

163 Pro intellectu doctrinæ Bartoli, hujusque loci elucidatione admonendi sumus, quod legata vel in dando, vel in faciendo consistere possunt, lege Mortuo bove 50. §. ult. ff. de legat. 3. l. Fideicommissa 11. §. fin. ff. de legat. 3. §. Tam autem, versic. Sed & tale, Institut.

eodem, ubi Pichard. Arnold. Vin. num. 5. Jul. Paul. lib. 3. Sentent. cap. 6. Cum autem hæres ad factum damnatur, cogitur præcisè facere, scilicet quod justum est, nec soluta æstimatione liberatur, d. l. Fideicommissa, §. ult. & facit lex 25. tit. ult. p. 3. Ant. Gom. variarum lib. 2. cap. 10. num. 22. versic. Tertius casus, ubi dat Bart. & alios ex antiquis, Osuald. ad Donell. lib. 15. cap. 3. lit. A, Pichard. ac Vin. ubi proximè. Quod in obligationibus facti ex contractibus ortis alter se habet; nam debitor ad factum compelli præcisè nequit, sed æstimatione facti satisfacit, ne alias genus quoddam servitutis induceretur, & ita de jure communi à plerisque receptum est per legem Si quis ab alio 13. §. fin. ff. de re judicat., & alia jura, quæ congerit Gloss. ibi verbis. Obligationibus, de quo sic tenentes consulas D. Covar. in cap. Quævis pactum, part. 1. §. 4. n. 11. de pact. in 6. Ant. Gom. d. n. 22. Donell. & Osuald. ubi nuper, Card. Mantic. de tacit convent. lib. 14. tit. 32. num. 1. Leotard. de usur. q. 71. n. 2. Parlador. quotidianar. lib. 1. cap. 6. in princip. & in §. 2. num. 1. Guttier. de juram. confirmator. part. 1. cap. 39. num. 1. Carleval. de judic. tom. 1. tit. 1. disp. 2. num. 1021. & tom. 2. tit. 3. disp. 3. num. 2. ubi plurimi. Sed contrarium, & forsan veriùs, tuentur Cujac. in l. Stipulationes non dividuntur, ff. de verb. oblig. Castill. de usufruct. cap. 13. à. n. 13. Pichard. in princip. n. 62. Inst. de obligat. & in §. Si finium regundorum, Inst. de offic. judic. & in tract. de individ. cap. 12. num. 196. cum seq. Corraf. miscellan. lib. 2. cap. 3. num. 4. Menchac. illustr. lib. 1. cap. 25. n. 33. Molin. de just. disp. 562. num. 4. & alii apud Osuald. & Cardinal. d. disp. 3. num. 9. Quæ sententia de jure regio à nostratibus magis recepta est, ut ex allegatis constat, apud quos oppositæ opinionis limitationes traduntur, præsertim apud Guttier. num. 5. in fin. ubi rectè, & æquè docuit, quando compulsio ad factum admittenda non sit. Quibus autem modis quis ad factum constringatur, fusè tradit Carleval. d. disp. 3. à num. 27.

164 Quibus cognitis, tenendum est adversus Bartolum cum D. Covar. quod legatum, de quo in nostra lege Patronus, non consistit in faciendo, sed in dando, quia quoties aliquid præstandum est legatario, seu creditori, etiam factum hæredis, vel debitoris admisceatur, non censetur obligatio facti. Arnold. Vin. in §. ult. n. 3. Inst. de verb. obligat. & assentitur Osuald. ubi proximè. Unde cum patronus juberet, ut liberto tribus emeretur, licet hæredis, qui erat comparaturus; factum desideraretur, legatum in faciendo non consistit.

Ibi: Et ideo post moram ad interesse.

Hæc Bartoli assertio vulgare axioma apud DD. est, qui asserunt, in facti obligationibus post moram succedere obligationem ad interesse, ut videre est apud laudatos nuper, num. 163. quasi jam extincta facti obligatione: quod duplici ratione D. Covar. refellit quoad speciem textus nostri. Prior est, quia in obligationibus facti post moram non debetur nisi æstimatio facti, non interesse extrinsecum. Pichard. in disp. de mor. num. 165. Parlador. d. cap. 6. §. 2. num. 10. Scævola autem commoda tribus præter pretium ejus præstanda dedit: ideo forrè in obligationibus facti propter moram extrinsecum interesse non præstatur, quod

quod illa neque die, neque homine interpellante contrahitur per lapsum temporis, quo boni viri arbitrio factum potuit exhiberi, l. Si insulam 84. l. Stipulationes 72. §. ult. Laotard cum aliis de usur. quest. 83. num. 27. Card. Mantic. de tacit. convent. lib. 4. tit. 34. num. 5. vers. In secundo autem casu: ætque ita æquum est, ut minus noceat mora, quæ faciliùs absque interpellatione contingit. Perior ratio contra Bartolum est, quoniam quoad liberto vixit, hæres etiam post moram ad emendam tribus tenebatur; nam et si legatum istud in faciendo consistere concedamus, præcisè tamen cogi posset hæres ad factum, adhuc admiffa communi opinione, de qua supra n. 163. quæ ut ibidem probavimus; non obtinet si quis ex præcepto testatoris facere justus sit, nisi cum factum præstari impossibile sit, tunc enim necessario subrogatur æstimatio, l. 3. tit. 14. part. 5. ubi Gregor. Lop. gloss. 4. Castill. ubi. sup. Guttier. d. cap. 59. num. 5. vers. Secundo limitatur. Quibus perpenfis, & quæ sunt supra num. 151. nihil interest quod hæres gravatus ad emendam tribus, ad dandum, vel faciendum obligatus esse dicatur, cum utroque modo, dum vixit liberto, ad tribus agere posset: eo autem extincto, successor ipsius ad æstimationem, & emolumenta duntaxat ut Scævola placuit.

Verf. Commoda, & principales liberalitates.

Quæ ista sint, habes supra n. 103.

Ibi: Nam sicut tessera frumentaria.

166 Vide supra, num. 104. Sed aliud fuere tessera frumentaria, sive nummaria; quæ singulis mensibus continuo distribuuntur; & aliud liberalitates imperiales, quæ extraordinariae erant, & pro temporum opportunitate fiebant, ut constat ex prædictis num. 103. 104. & 159.

Verf. Respondi quicquid ipse.

167 Sed investigandum nobis D. Covar. reliquit cur potius commoda tribus, quam usuræ æstimationis deberentur? Et juxta quod prænotatum est supra num. 108. dicendum est, quod in nostro casu à principio legatum non est tribus pretium, sed ipsa, nec post moram subrogata fuit æstimatio, vivo liberto, sicut assertum est num. 165. quare cum pecunia nunquam fuerit in obligatione, usuræ præstari non possunt, sed commoda tribus, quæ debebantur tanquam illius fructus.

## SUMMARIUM.

- 1 De intellectu textus §. Si quis, Inst. de inutilibus stipulat.
  - 2 Vox Hippocentaurus, quid significet, ac de ipsius etymologia.
  - 3 Verbum Hippocentaurus, apud Justinianum in d. §. At si quis, qualiter accipiendum.
  - 4 Hippocentaurus ex homine & bruto an procreari possit? Negativa traditur, ibid.
  - 5 Assertiva probatur.
  - 6 Licet hippocentaurus ex homine & bruto ederetur aliquando, non possent tamen tot in lucem prodire, ut multiplicatio subsequeretur.
- D. de Farca Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

7 Utrum mulier torqueri possit, quæ peperit monstrum formâ humanâ & brutali permixtum? Et quid de pastore, si ovis similem fetum ediderit.

8 Hippocentauri descriptio.

9 De alio hippocentauri fit mentio.

10 De Satyris, remissivè.

11 Hippocentaurum existere posse, quomodo verum sit, aut falsum.

12 Nomina Lapitharum, qui in Thessalia in arcendis tauri excelluerunt, remissivè.

13 Fabula Hippocentaurorum narratur, & Ixionis pœna.

14 De Satyro qui D. Antonium Abbatem per eremum divagantem dicitur alloquutus.

Hippocentaurus an in rerum natura aliquando extiterit, aut existere possit, ad interpretationem textus in §. At si quis, Inst. de inutilibus stipulat.

## CAPUT II.

AD disquirendum de natura, & existentia hippocentaurorum invitat Justinianus in princip. Inst. de inutilibus stipulat. ubi inquit: At si quis rem, quæ in rerum natura non est, aut esse non potest, dari stipulatus fuerit, veluti Stichum, qui mortuus sit, quem vivere credebatur, aut hippocentaurum, qui esse non possit, inutilis erit stipulatio. Ex quo textu duo deducuntur, & quod stipulatio hippocentauri non subsistit, quod antea Celsus tradiderat in l. Si ita stipulatus 95. ff. de verb. oblig. & quod hippocentaurus exister naturaliter non potest. Verùm adnotare oportet cum Pichard. in eod. princip. ac Arnold. Vin. ibid. num. 3. nihil interesse ad consistentiam obligationis, quod hippocentaurus in rebus humanis reperitur; nam et si extiterit, inutilis foret stipulatio, cum ille in commercio non sit; de cujus existentia dubitatur: quis enim unquam audivit, hippocentaurum venditum, aut quam æstimationem promissor pro eo, quem dare non valet, exsolvit? Quæ autem extra commercium sunt, inutiliter stipulatione continentur, §. Idem juris, Inst. de inutilibus stipul. l. 20. tit. 11. part. 5. & illud dicitur in commercio esse, quod frequenter apud homines alienari solet, d. l. 20. ibi: Qualquiera cosa que sea en poder de los omes, e acostumbrada de enagenarse entre ellos, puede ser prometida. Unde qui hippocentaurum promittit, nihil agit, sive ille in rerum natura sit, sive non, cum quoad vinculum obligationis idem sit stipulari rem, quæ neque est, nec esse possit, ac quod extra commercium existit, ut observat Vin. in d. §. Idem juris, in princ. Imò si quis stipuletur centum si intra annum hippocentaurum promissor non præstet, statim ad quantitatem agere poterit non minus quam si dictum fuerit: Si celum digito non tetigero, argumento legis. In illa stipulatione §. ff. de verb. oblig. §. Si impossibilis, Inst. de inutilibus stipulat. Aliud juris erit si quis hippocentaurum promittat, & ni dederit, decem præstare, quia pœnam non poterit creditor exigere Cujac. in d. l. Si ita stipulatus.

Ut autem innotescat, quid sit hippocentaurus, quem in rerum natura existere posse inficiatur Imperator, sciendum est quod in Thessalia fuerunt homines Lapithæ nuncupati, qui primi usum equitandi invenerunt: isti postea Centauri nuncupari cœperunt ab arcendis, & stimulantibus tauris, qui Thessaliam sub Ixione rege trucidaverunt.



lenter devastabant, de quo D. Covar. inferius, suo vers. Hec Hieronymus, Salian. Annal. tom. 2. anno mundi 2821. n. 9. Arnold. Vin. in princip. num. 3. Inst. de inutilib. stipulat. Calepin. verb. Hippocentauri, Virgil. Georgic. lib. 3. sic canit:

*Frena Pelæthronii Lapithæ, gyrosque dedere  
Impositi dorso, atque equitem docurre sub armis  
Insulare solo, & gressus glomerare superbos.*

Hoc cum alii homines prospicerent, quod ipsis penitus erat ignotum, falso existimant, equitem & equum unum corpus esse ex humanis, & equinis membris compactum, quod per commixtionem centaurorum cum equibus natura edidisset, & hoc quasi animal ab utraque specie distinctum, & utriusque particeps, hippocentaurum appellarunt; hippos enim Græcè equum significat. Ita Greg. Lop. in l. 21. gloss. 1. tit. 11. p. 5. Natalis Comes in Mytholog. lib. 5. cap. 16. Arnold. Vin. ubi proximè, Biscola lib. 12. bovar. succisuar. cap. 4. Calepin. sup. Hesiod. in Scut. Hercul. Orph. in Argonaut. Lucret. lib. 4. cap. 5. & plures qui recensentur in Theat. Deor. p. 1. lib. 4. cap. 11. de centaur. Idem erroris contigit Indis Occidentalibus, cum primò Hispanos equitantes alpexerunt, unde stupefacti animo defecere. Vin. ibidem, Theat. Deor. ubi proximè: sicque vulgò jactatur, & videre licet apud Anton. de Herrera, Garcilassum Ingam, & alios de Americæ debellatione tractantes.

3 Aliter D. Covar. infra, vers. Ex his, verbum Hippocentaurum usurpari testatur: sed Justinianus necessariò accipiendus est de commentitio animali, ut nuper narrabatur, alioquin falso inficiarentur, hippocentaurus in rerum natura esse posse, cum in cofessò sit apud omnes, quod Lapithæ, seu Centauri in Thessalia extiterunt, qui equestri strenuitate taurorum insolitam diritatem extinxerunt; sicut mox tradidimus.

4 At licet quod de obscæna centaurorum libidine vulgò jactatur, ad fabulam omninò referri debeat, adhuc expedita non est Imperatoris sententia, quatenus asserit, hippocentaurum naturaliter existere non posse, cujus autoritate ducti idem sustinent Glossa r. in l. Si ita stipulatus 97. ff. de verb. oblig. Gregor. Lop. & Arnold. Vin. ubi proximè, Salian. sup. tom. 1. anno mundi 2881. n. 9. Onate de contract. tom. 1. tract. 2. disp. 5. num. 232. & alii, quos dat Carranza de part. cap. 17. ex num. 71. ubi latè disputat. Cujus quæstionis decisio petenda est à Philosophis de generatione differentibus, qui inter se dissident: etenim dubium est an ex brutali conjunctione hominis, vel mulieris cum irrationali generatio valeat procedere, de quo Carranz. num. 91. vers. Quinta istarum, & novissime, ac pro dignitate Paul. Zachias quæstion. medicolegal. tom. 1. lib. 7. tit. 1. quæst. 4. per tot. & tom. 2. lib. 10. conf. 21. Negavitam opinionem amplexi sunt præter Galenum & alios, quos D. Covar. laudat in præsentis, Averroës, & nonnulli apud Zacch. d. q. 4. num. 7. in fin. illisque accedit ipse numer. 30. (etsi aliud sentire videatur d. conf. 21. num. 2.) Sandoval. Histor. Æthiop. part. 1. lib. 3. cap. 2. num. 1. Mart. Delrio disput. magicar. lib. 2. quæst. 4. Ratio potissima, quæ Galenus, & sequaces nituntur, est quod licet ex commixtione brutorum diversæ speciei animal utriusque generantis formam referens sepiissime procreetur, quod diversam speciem constituit, Pat. Joan. Euseb. in sua curiosa Philos. lib. 3. cap. 26. Pat. Sandoval. d. lib. 3. cap. 1. num. 4. Salian. num. 6. qui plura hujusmodi animalia recensent, Zacch. d. q. 4. à princip. tamen

propter præcellentiam humanæ naturæ semen hominis cum belluino misceri ad generationem naturaliter nequit, deficiente paritate, & proportionem inter utramque speciem, quæ opus est, ut coitus fecundus evadat, quod pluribus illustrat Zacch. d. quæst. 4. à num. 8. juxta quam opinionem (quæ Stoicorum fuit, ut ex Senec. epist. 58. observat Vin. sup.) verum est quod dicitur de impossibili existentia hippocentaurorum in dict. princip. Inst. de inutilib. stipulat. Adde Salian. tom. 3. ann. 2881. n. 26. ubi de Scylla.

Contrarium verò, nempe posse ex eo nefario concubitu animal, sive rationale, sive irrationale illud sit, edi, placuit Glossæ in l. Quæret 135. ff. de verb. sign. Patr. Euseb. exemplis pluribus allatis d. lib. 3. cap. 15. Patr. Cabal. resolut. crimin. casu 139. num. 3. Baubin. de hermaphrodit. lib. 1. cap. 10. Carranz. d. cap. 17. n. 91. vers. Quinta istarum, apud quem plures, & alii apud Zacch. d. q. 4. num. 23. qui hujus sententiæ fundamenta recenset, eamque sustinet d. conf. 21. num. 2. etsi n. 3. difficillimum fore fateatur, quod hujusmodi generatio subsequatur: est tamen communis admodum ista posterior opinio, cui historiarum fides maxime adstipulatur.

Illud animadvertendum est cum Carranza sup. 6 numer. 77. quod etsi ex conjunctione carnali hominis & belluæ unus, vel alius hippocentaurus nasci posset, impossibile tamen est, ut genus eorum existat se invicem naturaliter commiscendum, sicut de ipsis commentitiis vulgò jactabatur: quod certum videtur, quia monstra hæc raro generantur, Zacch. de conf. 21. num. 3. unde mirum esset, ut pluralitas, sexusque diversitas reperiretur. Deinde citò perire solens. Zacch. d. q. 4. num. 19. Carranz. num. 33. & 72. ubi plures, & sic prevenire nequeunt at ætatem, quæ ad generandum desideratur. Tandem monstra sunt infœcunda. Sandoval. ex Aristotele de lib. 3. cap. 2. n. 1.

Nec prætermittere libet, quod adnotat Zacch. d. q. 4. in fine, ubi ait posse torqueri reum si animal monstrosum nascatur, quod indicet hominis, vel mulieris cum brutis coitum. Sed id durum videtur, nisi aliunde urserint indicia, quibus monstri nativitas jungatur; nam cum plures sint causæ aliæ, quibus monstra edi possunt, & soleant, ut voluntas Divina, imaginatio parentum, humorum corruptio, &c. quas congerunt idem Zacch. d. conf. 21. numer. 1. vers. Sed data, Pat. Euseb. sup. lib. 3. cap. 3. cum seqq. Sandoval. lib. 1. cap. 2. à num. 5. latè Carranz. d. q. 4. cap. 17. n. 15. & 91. idè in re dubia delictum præsumi non debet, maximè ita execrabile, cum alia capi potest conjectura, l. Merito. 51. ff. pro soc. Lotter. de re beneficiar. lib. 3. quæst. 19. n. 50. & dixi supra, lib. 2. cap. 17. n. 45. vers. Quoniam Cui sententiæ congruit quod de cadavere intercepti fertur, quia experimento non semel captum est, ut emittat ex vulneribus sanguinem, contremiscens coram homicida, de quo Pat. Euseb. in occulta Philosoph. lib. 1. cap. 26. cum seqq. idque causæ naturali tribuit cap. 51. Nihilominus quia indicium incertum est, & non semper sanguinis emissio à causa naturali provenit, ut probat idem Euseb. lib. 3. cap. 13. n. 15. quem cum aliis sequitur Farinac. in praxi crim. quæst. 52. n. 156. ea propter quanvis mulier enixa sit monstrum cum forma alicujus bruti, non ideo torturæ subicienda est, nisi etiam aliis præsumptionibus oneretur. Idemque erit si quæ vacca, aut ovis foetum homini similem ediderit, non enim pastor torqueri potest, si aliis

si aliis de eo crimine suspectus non reperitur, super quo ad inquirendum patebit aditus,

Verf. Sed hoc esse contra fidem historiam.

8 Adde Diodor. Sicul. lib. 1. cap. 2. Ælian. histor. animal. lib. 12. cap. 2. Pat. Eu. eb. in curiosa Philos. lib. 4. cap. 10. & 11. Sandoval. d. lib. 3. cap. 2. num. 7. qui duo ultimi hippocentaurum ex Licostene in hunc modum Hispanè describunt: Superior corporis pars formam humanam referebat, sed ubi homine sunt brachia, parva instat bufonis habebat, triplexque armentum, & caninas aurículas: ex sibus duo brachia cum suis digitis pendebant, quoad alia membra similis erat equo: pluresque reperiri idem Licostenes apud eosdem testatur, qui hippocentauri miranda velocitate sunt præditi: si quid brachiis comprehendunt, sic violenter stringunt, ut rumpatur: carne elephantina vescuntur, homines auaritia profectantur, cum quibus sympathiam habere noverunt. Sic Pat. Euseb. d. cap. 11. à quo Pat. Sandoval transcripti.

Ibi: Meminit & Phlegon.

9 Phlegon Trallianus, author Græcus, Imperatoris Adriani mancipium, à quo libertatem obtinuit, memoria tradidit, quod apud Sannam urbem Arabiæ in monte quodam, ubi virus nocentissimum abundat, inventus est hippocentaurus: is à Rege missus est in Ægyptum, ut inde ad Cæsarem deferretur; sed ibi interitis, prætextus vero ipsum melle delinitum Romam adportari curavit. Ubi primùm in palatio Cæsareo hippocentaurus populo patuit prospiciendus, facies illi erat similis humanæ, sed ferocior: manus, ac digiti pilosi, habebat latera continua ventri, anterioribusque pedibus: ungues solidos admittit equi, crines flavos, atque promissos cum proportionem inæquales. Sed unguenta, quibus fuerat dilinitus, ne corrumperetur, pellem denigravit. Magnitudo corporis tanta non erat, quanta depingi solet; nec tamen exigua: Caro ipsi ad cibum præbebatur. Sed & alios hippocentaurus in eadem civitate versari fama prodebat. Ita ex Græco Hispanum in idioma vertit. Pat. Euseb. d. lib. cap. 10. vers. Ciudad de Arabia.

Ibi: Divus Hieronymus in vita D. Pauli.

Ejusdem testimonii mentio est apud Pat. Euseb. sup. cap. 9. & 15. Sandoval. d. lib. 3. cap. 2. n. 1. & 8. Carranz. n. 75. Vide infra, n. 14. & Card. Baron. ibidem laudatum in fine.

Verf. Hæc Hieronymus.

10 De Satyris vide Pat. Euseb. cap. 8. & 9. Sandoval. d. num. 1. Carranz. n. 76. Calepin. verb. Satyri, qui satyros, aliquando in rebus humanis fuisse profitentur, & Carranza eos simias existimat, de quibus & aliis monstris vindendus Pat. Euseb. d. lib. 4. per tot. Pat. Sandoval. sup. lib. 3. cap. 2. cum seqq. Carranz.

Ibi: Sed & hæc, & que Pausanias.

D. Covar. sentit, quod aliquando in rerum natura hippocentaurus, aut satyros extitisse falso narratur, idque figmento tribuit, cui consentiunt laudati supra, num. 4. Verùm cum tot, gravissimisque Historiographi de existentia hippocentaurorum, ac satyrorum testentur, quorum fidem plurimi neoterici sectantur, videtur dicendum, quod si hippocentaurus accipiamus pro illis, qui ex centauris, & equibus nati feruntur, verum est ipsos nunquam fuisse, nec existere potuisse, secundum tradita supra, num. 4. & 5. id enim merum figmentum est, ut diximus num. 3. Quod si hippocentaurus intelligamus speciem quandam animalium ex humanis, & equinis membris constantium, quæ natura absque hominis turpitudine eddidit, fatendum est ipsos extitisse, ut historiarum memoriæ tradidere, quemadmodum Tritones in mari, atque Nereides, necnon Syrenes, quas aves esse docet Pat. Euseb. ex aliis d. lib. 4. cap. 6. quæ partim humana forma decorantur, nec eum hominibus potuerunt carnale commercium habere, de quibus Plin. lib. 7. capite 5. Pat. Euseb. supra, cap. 5. & 6. Calepin. in suis locis, Carranz. cum aliis num. 81. Huic distinctioni assentiuntur aperte Wesembec. in princip. Inst. de inutilib. stipulat. & Minfynger. ibidem, n. 8. qui propter historiarum fidem hippocentaurus extitisse concedunt, sed Justinianum, dum eorum existentiam impossibilem sentit, non de illis, sed de imaginariis & fabulosis esse loquutum asseverant, & sic conciliari possunt adductæ à D. Covar. sententiæ, quæ aliàs inter se dimicare videbantur.

Ibi: Illud sanè observandum erit.

Vide sup. n. 2. ac Calepin. verb. Centauri, & quæ latius tradit Salvianus d. n. 2. laudatus. Sed idem anno 550. num. 14. tom. 1. usum equitandi ante à Lamecho inventum ait: tamen nil vetat, ejusdem rei plures dici inventores pro diversitate locorum, & temporis. Salian. n. 18.

Verf. Ex his dicti Hippocentauri.

Altera hujus verbi etymologia traditur supra, n. 2. Nomina Hippocentaurorum, seu Centaurorum, qui in coercendis, ac extirpandis tauris eminuere, recenset Calepin. ubi proximè.

Ibi: Nam & illic Pindarus.

Commentitia Centaurorum origo traditur à 13 Calepin. verb. Centauri, in hunc modum: Ixion Thessaliæ Rex mensæ Deorum adhibitus Junonis egregiæ venustati succubuit, quam ad deturpandum conjugalem torum alicere non formidavit: ipsa verò Jovem vesani conatus conscium reddidit, qui nubem uxoris suæ formam referentem Ixioni supposuit, cum qua hi illusus libidinem explevit, ex quo complexu Centaurorum genus fingitur processisse. Hinc Ixion ad inferos à Jove dejectus volubili rota perpetuò volutatur. Ejus figmenti occasio fuit quod Centauri à pago Nephelæ, id est nube, profecti sunt, ut observat Salian. tom. 2. Annal. anno mundi 2821. num. 9. & 11. & alii in Theat. Deor. ubi sup. de quo Virgil. Æneid. lib. 7.